

1.1.2 Ručenie spoločníkov

Každá spoločnosť zodpovedá za svoje záväzky celým svojím majetkom. Zodpovednosť spoločnosti je zabezpečená ručením spoločníkov. Ide o akcesorický záväzok, ktorý môže veriteľ uplatniť voči spoločníkovi až po tom, čo ho neuspokojí hlavný dlžník, ktorým je spoločnosť. To, v akom rozsahu a za akých podmienok ručia spoločníci za záväzky spoločnosti, upravuje Obchodný zákonník v ustanoveniach regulujúcich jednotlivé formy obchodných spoločností.

Vo verejnej obchodnej spoločnosti ručia spoločníci spoločne a nerozdielne celým svojím majetkom. V komanditnej spoločnosti ručia komanditisti do výšky svojho nesplateného vkladu zapísaného v obchodnom registri, pričom splatením vkladu ručenie komanditistov zaniká. Komplementári ručia celým svojím majetkom. V spoločnosti s ručením obmedzeným ručí spoločník za záväzky spoločnosti do výšky svojho nesplateného vkladu zapísaného v obchodnom registri. Celkovým splatením vkladu ručenie spoločníka za záväzky spoločnosti zaniká. V akciovej spoločnosti a rovnako tak v jednoduchej spoločnosti na akcie akcionár za záväzky spoločnosti neručí.

Inštitút ručenia spoločníkov má za cieľ **posilniť právnu istotu veriteľov**, ktorí si môžu uplatňovať svoje pohľadávky voči spoločníkom obchodnej spoločnosti v prípade, ak majetok spoločnosti nestačí na uspokojenie ich nárokov. Pre aplikáciu ručenia sa použijú obdobne ustanovenia o ručení obsiahnuté v záväzkovej časti Obchodného zákonníka (§ 303 a nasl. OBZ), to znamená, že veriteľ je oprávnený domáhať sa splnenia záväzku od ručiteľa (spoločníka) len v prípade, že dlžník (obchodná spoločnosť) nesplnil svoj splatný záväzok v primeranej dobe po tom, čo ho na to veriteľ písomne vyzval. Toto vyzvanie nie je potrebné, ak ho veriteľ nemôže uskutočniť alebo ak je nepochybné, že dlžník (spoločnosť) svoj záväzok nesplní, najmä v prípade konkurzu.

Ak je **na majetok obchodnej spoločnosti vyhlásený konkurz**, tak v tomto prípade ručia spoločníci za záväzky spoločnosti do výšky, v ktorej veritelia, ktorí včas prihlásili svoje pohľadávky, neboli uspokojení v konkurznom konaní. Po zániku spoločnosti ručia spoločníci za záväzky spoločnosti do výšky svojho podielu na likvidačnom zostatku, najmenej však v rozsahu, v ktorom za ne ručili za trvania spoločnosti. Medzi sebou sa spoločníci vyrovnávajú tým istým spôsobom ako pri ručení za trvania spoločnosti.

1.1.3 Základné imanie

Základné imanie predstavuje peňažné vyjadrenie **súhrnu** všetkých peňažných aj nepeňažných **vkladov** spoločníkov do spoločnosti. Ide o počiatočný zdroj financovania, ktorý slúži obchodnej spoločnosti ako ekonomický základ

pre rozvoj jej podnikania. Zároveň plní aj garančnú funkciu, ktorá sa prejavuje pri úhrade záväzkov spoločnosti. Základné imanie sa povinne vytvára v spoločnosti s ručením obmedzeným, v akciovej spoločnosti a v jednoduchej spoločnosti na akcie. S prihliadnutím na existenciu vkladovej povinnosti komanditistu minimálne vo výške **250 eur** sa základné imania povinne vytvára aj v komanditnej spoločnosti, aj keď výslovná zákonná úprava v tomto prípade absentuje. Verejná obchodná spoločnosť základné imanie povinne nevytvára, ale spoločníci si môžu dohodnúť v spoločenskej zmluve, že základné imanie vytvoria.

Výška základného imania sa zapisuje do obchodného registra.

Minimálne základné imanie v spoločnosti s ručením obmedzeným je **5 000 eur**, v akciovej spoločnosti **25 000 eur** a v jednoduchej spoločnosti na akcie **1 euro**. Osobitné zákony, ktoré upravujú právne pomery akciových spoločností so špecifickým predmetom podnikania, (napr. banky, poisťovne, obchodníci s cennými papiermi) vyžadujú vyššie základné imanie.

Ak základné imanie klesne pod ustanovenú hranicu, je to dôvod na zrušenie spoločnosti súdom.

Vklady spoločníkov do základného imania môžu byť **peňažné** alebo **nepeňažné** (vklad iných peniazmi ocenených hodnôt). V prípade nepeňažného vkladu je nevyhnutné, aby bol tvorený majetkom, ktorého hospodárska hodnota sa dá určiť. Vklady spočívajúce v záväzku vykonať práce alebo poskytnúť služby sa zakazujú. Hodnota nepeňažného vkladu sa určuje znaleckým posudkom, ktorý musí obsahovať aj opis vkladu, spôsob jeho ocenenia, údaj o tom, či jeho hodnota zodpovedá hodnote prevzatého záväzku na vklad do spoločnosti. Nepeňažný vklad a určenie peňažnej sumy, v akej sa nepeňažný vklad započítava na vklad spoločníka, sa musia uviesť aj v spoločenskej zmluve. Špecifickým predmetom nepeňažného vkladu je podnik alebo jeho časť. V takom prípade prechádzajú na spoločnosť práva aj záväzky podniku vrátane záväzkov z pracovnoprávných vzťahov.

Predmetom nepeňažného vkladu môže byť aj pohľadávka, ktorú má spoločník voči svojmu dlžníkovi. Obchodný zákonník výslovne umožňuje tzv. **kapitalizáciu pohľadávok**, keď spoločník môže ako vklad do základného imania vložiť pohľadávku, ktorú má voči spoločnosti, ktorej je spoločníkom.

Na rozdiel od nepeňažného vkladu, ktorý musí byť **splatený** v plnom rozsahu pred zápisom výšky základného imania do obchodného registra, **peňažné vklady môže spoločník splácať v lehote**, ktorá je ustanovená pri jednotlivých právnych formách spoločností.

Časť vkladov spoločníkov splatené pred vznikom spoločnosti spravuje zakladateľ, ktorý je tým poverený v spoločenskej zmluve (**správca vkladu**). Spoločenská zmluva môže správou vkladov poveriť aj banku alebo pobočku zahraničnej

banky, aj keď nie je zakladateľom spoločnosti. Správca vkladu je povinný vydať písomné vyhlásenie o splatení vkladov alebo ich časti pri zápise spoločnosti do obchodného registra, ktorého obsahom je rozsah a spôsob splatenia vkladov jednotlivými vkladateľmi. Ak správca vkladu uvedie vo vyhlásení vyššiu sumu, ako je splatená, ručí do výšky tohto rozdielu voči spoločnosti za splnenie povinnosti spoločníka splatiť vklad. Zároveň mu vzniká v rovnakej výške ručiteľský záväzok za záväzky spoločnosti aj voči prípadnými veriteľom spoločnosti. Splatením vkladov ručenie správcu vkladov zaniká.

Vlastnícke práva ku vkladom alebo k ich častiam splateným pred vznikom spoločnosti prechádzajú na spoločnosť dňom, keď spoločnosť nadobudne právu subjektivitu, teda dňom jej zápisu do obchodného registra. Vlastnícke právo k nehnuteľnosti nadobúda spoločnosť až právoplatným rozhodnutím príslušného orgánu o povolení vkladu vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností. Vklad spoločníka sa stáva majetkom spoločnosti a spoločník nemá právo na jeho vrátenie ani v prípade zániku jeho účasti v spoločnosti.

1.1.4 Podiel

Podiel vyjadruje **mieru účasti spoločníka na čistom obchodnom imaní spoločnosti**, pričom je spravidla daný pomerom vkladu spoločníka k výške základného imania. Výška podielu zároveň vymedzuje právnu pozíciu spoločníka voči ostatným spoločníkmi. V majetkovej rovine sa prejavuje v troch formách: **ako podiel na zisku, ako vyrovnací podiel a ako podiel na likvidačnom zostatku**.

Možnosti **disponovania s podielom** sú rozdielne v závislosti od právnej formy spoločnosti.

Vo verejnej obchodnej spoločnosti nemôže spoločník zmluvne previesť svoju účasť v spoločnosti na inú osobu, podiel je však predmetom dedenia. Komanditista, ako aj spoločník spoločnosti s ručením obmedzeným môžu svoj obchodný podiel previesť na iného spoločníka alebo aj tretiu osobu, ak tak ustanovuje spoločenská zmluva.

V akciovej spoločnosti je účasť spoločníka v spoločnosti viazaná na vlastníctvo akcie, ktorá je prevoditeľným cenným papierom, pričom prípadné obmedzenie prevoditeľnosti akcií musí byť zakotvené v stanovách.

Nároky na **majetkové vyrovnanie obchodného podielu** v prípade zániku účasti spoločníka v spoločnosti sú rozdielne v závislosti od toho, či k danému zániku dôjde počas trvania spoločnosti alebo pri zrušení spoločnosti s likvidáciou.

K zániku účasti spoločníka za trvania spoločnosti môže dôjsť z rôznych dôvodov. Jedným z nich je **vylúčenie spoločníka** zo spoločnosti rozhodnutím valného zhromaždenia pre nesplnenie povinnosti prispieť na úhradu strát spoločnosti. K zániku účasti spoločníka – fyzickej osoby dochádza tiež v dôsledku

smrti spoločníka, ak obchodný podiel neprešiel na dediča. V prípade právnickej osoby účasť zaniká zánikom spoločníka, ak obchodný podiel neprešiel na právneho nástupcu. V týchto prípadoch vzniká spoločníkovi resp. jeho dedičom alebo právnemu nástupcovi právo na vyplatenie **vyrovnacieho podielu**. Výška vyrovnacieho podielu sa určí na základe riadnej individuálnej účtovnej závierky za účtovné obdobie predchádzajúce účtovnému obdobiu, v ktorom zaniká účasť spoločníka v spoločnosti, ak spoločenská zmluva neurčuje niečo iné. Vyrovnací podiel sa spravidla vypláti v peniazoch. Spoločenská zmluva môže určiť aj iný spôsob vyplatenia vyrovnacieho podielu.

Pri zániku účasti spoločníka v spoločnosti v dôsledku jej likvidácie vzniká spoločníkovi **právo na podiel na likvidačnom zostatku**. Právo na jeho vyplatenie je podmienené tým, že po uspokojení všetkých veriteľov v rámci procesu likvidácie zostal spoločnosti určitý majetok, tzv. likvidačný zostatok. Tento je následne rozdelený medzi spoločníkov.

1.1.5 Zákaz konkurencie

Všeobecné ustanovenia o obchodných spoločnostiach obsahujú tiež všeobecnú úpravu regulujúcu konkurenčné správanie jednotlivých osôb konajúcich v mene obchodných spoločností alebo osôb s majetkovou účasťou v spoločnosti. Cieľom týchto ustanovení je **ochrana spoločnosti pred možným zneužitím postavenia** spoločníkov a členov orgánov spoločnosti a zabránenie ich špekulatívnemu správaniu. Následne ustanovenia o jednotlivých spoločnostiach podrobnejšie špecifikujú, ktoré osoby a v akom rozsahu podliehajú zákazu konkurenčného konania.

V prípade **verejnej obchodnej spoločnosti** platí, že **žiadny zo spoločníkov nesmie podnikat'** v predmete podnikania spoločnosti, a to ani v prospech iných osôb, ak mu na to ostatní spoločníci nedajú súhlas.

V rámci **komplementárnej spoločnosti** sa **zákaz konkurencie** vzťahuje **iba na komplementára**, pričom spoločenská zmluva môže upraviť zákaz konkurencie inak, napríklad že sa bude vzťahovať aj na komanditistu.

Zákaz konkurencie je podrobne upravený vo vzťahu ku **konateľovi spoločnosti s ručením obmedzeným**. Podľa zákonnej úpravy konateľ nesmie vo vlastnom mene alebo na vlastný účet uzavierať obchody, ktoré súvisia s podnikateľskou činnosťou spoločnosti, a nie je ani oprávnený sprostredkovať obchody spoločnosti pre iné osoby. Zákaz konkurencie obmedzuje aj oprávnenie konateľa zúčastňovať sa na podnikaní inej spoločnosti ako spoločník s neobmedzeným ručením (napr. ako spoločník verejnej obchodnej spoločnosti alebo ako komplementár komanditnej spoločnosti). Konateľ nie je oprávnený vykonávať činnosť ako štatutárny orgán inej právnickej osoby s podobným predmetom podnikania.

V podobnom rozsahu je formulovaný **zákaz konkurencie aj pre členov predstavenstva** akciovej spoločnosti, ako aj pre členov dozornej rady. Spoločenskou zmluvou môže byť rozšírená aplikácia zákazu konkurencie aj na ďalšie osoby.

V prípade **porušenia zákazu konkurencie** platí, že obchodná spoločnosť je oprávnená požadovať od porušiteľa vydanie prospachu z obchodu, pri ktorom bol zákaz konkurencie porušený. Tiež je možné domáhať sa tohto, aby zodpovedajúce práva boli prevedené na spoločnosť. Tým nie je dotknuté právo na náhradu škody. Zákon zároveň ustanovuje prekluzívnu dobu, dokedy najneskôr sa musí dané právo uplatniť u osoby, ktorá zákaz porušila, inak zanikne. Subjektívna lehota je v dĺžke troch mesiacov a začína plynúť okamihom, keď sa spoločnosť o porušení zákazu konkurencie dozvedela. Objektívna lehota je v dĺžke jedného roka.

1.1.6 Rezervný fond

Rezervný fond sa vytvára povinne v spoločnosti s ručením obmedzeným a v akciovej spoločnosti. Jeho použitie je limitované a môže slúžiť iba na krytie strát spoločnosti.

V spoločnosti s ručením obmedzeným sa rezervný fond vytvára zo zisku bežného účtovného obdobia vykázaného v schválenej riadnej individuálnej účtovnej závierke („čistý zisk“), a to vo výške najmenej 5 % z čistého zisku, až do dosiahnutia výšky rezervného fondu určenej v spoločenskej zmluve alebo v stanovách. Minimálna výška rezervného fondu v spoločnosti s ručením obmedzeným je 10 % základného imania, spoločenská zmluva môže uviesť vyššiu výšku rezervného fondu. Zákon tiež umožňuje odchyliť sa od danej úpravy tak, že povinnosť vytvorenia rezervného fondu môže byť daná už pri vzniku spoločnosti.

V prípade akciovej spoločnosti povinnosť vytvoriť rezervný fond už pri vzniku spoločnosti vyplýva priamo zo zákona, a to vo výške najmenej 10 % základného imania. Rezervný fond sa spravidla vytvára splácaním vyššej sumy, než zodpovedá upísanej menovitej hodnote akcií (emisné ážio). Spoločnosť je povinná každoročne dopĺňať rezervný fond o sumu určenú v stanovách, najmenej však vo výške 10 % z čistého zisku vyčísleného v riadnej účtovnej závierke, až do dosiahnutia výšky rezervného fondu určenej v stanovách, najmenej však do výšky 20 % základného imania.

1.1.7 Zrušenie, neplatnosť a zánik spoločnosti

Zrušenie a zánik spoločnosti je rovnako ako jej založenie a vznik dvojfázový proces. Zániku spoločnosti predchádza jej zrušenie s likvidáciou alebo bez likvidácie. Spoločnosť zaniká spravidla ku dňu výmazu z obchodného registra.

Dôvody zrušenia spoločnosti môžu spočívať v rôznych faktoroch. O zrušení spoločnosti rozhodujú spoločníci spoločnosti, ale k zrušeniu môže tiež dôjsť uplynutím času, na ktorý bola spoločnosť založená, alebo ukončením konkurzného konania z dôvodu nedostatku majetku spoločnosti, alebo samotným ukončením konkurzu. K zrušeniu spoločnosti dochádza tiež rozhodnutím súdu, ktorý môže rozhodnúť **tak o zrušení spoločnosti**, ako aj **o neplatnosti spoločnosti**.

Hoci vo všeobecnosti platí, že po vzniku spoločnosti sa nemožno domáhať určenia, že spoločnosť nevznikla, zákon taxatívnym spôsobom určuje prípady, keď **súd môže rozhodnúť o neplatnosti spoločnosti**. Ide o situácie, keď spoločnosť vznikla bez uzatvorenia spoločenskej zmluvy, alebo ak nebola dodržaná zákonom ustanovená forma tohto právneho úkonu.

Dôvodom neplatnosti spoločnosti môže byť tiež skutočnosť, ak v spoločenskej zmluve chýba údaj o obchodnom mene spoločnosti, alebo o výške vkladov spoločníkov či výške základného imania, alebo údaj o predmete podnikania. Dôvodom na vyhlásenie neplatnosti spoločnosti môže byť tiež to, ak je predmet podnikania v rozpore so zákonom alebo odporuje dobrým mravom. Spoločnosť môže byť vyhlásená za neplatnú aj v prípade, ak neboli dodržané ustanovenia zákona o minimálnom splatení vkladov, teda ak spoločnosť vznikla, hoci spoločníci nespĺnili podmienku splatenia vkladu resp. jeho časti v zákonom stanovenej výške. Súd spoločnosť vyhlási za neplatnú tiež vtedy, ak všetci jej zakladatelia boli nespôsobilí na právne úkony, prípadne ak v rozpore so zákonom bol počet zakladateľov menší ako dvaja. Právne vzťahy, do ktorých neplatná spoločnosť vstúpila, nie sú rozhodnutím súdu o neplatnosti spoločnosti dotknuté. Povinnosť spoločníkov splatiť vklady trvá, ak to vyžaduje záujem veriteľov na splnení záväzkov neplatnej spoločnosti.

Okrem neplatnosti spoločnosti sú **súdy oprávnené ex officio rozhodovať aj o zrušení spoločnosti**, a to vtedy, ak zanikli predpoklady pre vznik spoločnosti, prípadne ak spoločnosť nespĺňa podmienky zriadenia sídla, alebo porušila povinnosť vytvoriť alebo doplniť rezervný fond.

Osobitným dôvodom zrušenia spoločnosti je absencia ustanovenia orgánov spoločnosti po dobu dlhšiu ako tri mesiace, keďže bez orgánov spoločnosť nemôže plniť svoju činnosť. Riziko zrušenia hrozí spoločnosti aj v prípade, ak je v omeškaní s plnením povinnosti vypracovania a zverejnenia riadnej a mimoriadnej individuálnej účtovnej závierky. Akciová spoločnosť, jednoduchá spoločnosť

na akcie, spoločnosť s ručením obmedzeným, družstvo a štátny podnik sú povinné predložiť účtovnú závierku na schválenie príslušnému orgánu tak, aby ju tento orgán schválil do dvanásť mesiacov odo dňa, ku ktorému sa účtovná závierka zostavuje.

Odhladnuc od skôr uvedenej lehoty na schválenie účtovnej závierky, zákonodarca stanovuje deväťmesačnú lehotu na jej uloženie do registra účtovných závierok, pričom táto lehota začína plynúť odo dňa zostavenia účtovnej závierky. V prípade, ak v danej lehote nedôjde k schváleniu závierky zo strany príslušného orgánu, osoby konajúce v mene spoločnosti sú povinné vložiť do registra aj neschválenú účtovnú závierku. Ak sa s plnením tejto povinnosti omeškajú o viac ako šesť mesiacov, súd môže rozhodnúť o zrušení spoločnosti.

1.1.8 Zrušenie spoločnosti bez likvidácie: splynutie, zlúčenie a rozdelenie spoločnosti

K zániku obchodnej spoločnosti môže dôjsť aj bez likvidácie, ak majetok spoločnosti prechádza na právneho nástupcu, ktorý vstupuje do všetkých jej práv a povinností. O takúto situáciu ide v prípade splynutia alebo zlúčenia obchodnej spoločnosti s inou spoločnosťou, rovnako tak v prípade rozdelenia spoločnosti na dve alebo viacero ďalších spoločností.

Zlúčenie je postup, pri ktorom dochádza k zániku jednej alebo viacerých spoločností, pričom imanie zanikajúcich spoločností prechádza na inú už existujúcu spoločnosť, ktorá sa tým stáva právnym nástupcom zanikajúcich spoločností.

V prípade **splynutia** dochádza k zániku dvoch alebo viacerých spoločností. Obchodné imanie zanikajúcich spoločností prechádza na inú novozaloženú spoločnosť, ktorá sa svojím vznikom stáva právnym nástupcom zanikajúcich spoločností.

Rozdelenie spoločnosti je postup, pri ktorom imanie zanikajúcej spoločnosti prechádza na iné už existujúce spoločnosti, alebo na novozaložené spoločnosti, ktoré sa svojím vznikom stávajú právnymi nástupcami zanikajúcej spoločnosti. Každá z nástupníckych spoločností ručí za záväzky, ktoré prešli rozdelením zo zaniknutej spoločnosti na ostatné spoločnosti celým svojím majetkom; na splnenie záväzku sú zaviazané spoločne a nerozdielne.

Spoločnosť sa ruší bez likvidácie aj vtedy, ak po jej zrušení súdom nebol zložený preddavok na úhradu odmeny a výdavkov likvidátora vo výške ustanovenej osobitným predpisom, ktorým je vyhláška Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 193/2020 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia Obchodného zákonníka o likvidácii. Preddavok na likvidáciu je určený v sume 1 500 eur. Ak k zloženiu preddavku nedôjde, spoločnosť, ktorá bola zrušená súdom, zaniká bez likvidácie.

1.1.9 Likvidácia

Likvidácia je proces bezprostredne nasledujúci po rozhodnutí príslušného orgánu spoločnosti o jej zrušení. **Účelom likvidácie je speňaženie všetkého majetku spoločnosti, uspokojenie nárokov veriteľov a následné vyplatenie likvidačného zostatku** oprávneným subjektom.

Likvidáciu vykoná **likvidátor**, ktorého ustanovia spoločníci alebo príslušný orgán, ktorý rozhodol o zrušení spoločnosti. Ak likvidátor nie je určený príslušnými orgánmi v zákonom stanovenej lehote, rozhodne o jeho ustanovení súd. Likvidátorom môže byť buď osoba, ktorá je zapísaná do zoznamu správcov konkurznej podstaty alebo tiež fyzická osoba s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky, ktorá s ustanovením za likvidátora súhlasí a mohla by byť inak ustanovená za člena štatutárneho orgánu spoločnosti. **Spoločnosť vstupuje do likvidácie zápisom likvidátora do obchodného registra.** So vstupom do likvidácie je nevyhnutná aj **zmena obchodného mena** spoločnosti, keďže musí byť doplnené o **dodatok „v likvidácii“**.

Vstupom spoločnosti do likvidácie prechádza na likvidátora pôsobnosť štatutárneho orgánu konať v mene spoločnosti. Likvidátor je pri výkone svojej pôsobnosti povinný postupovať s odbornou starostlivosťou v súlade so záujmami spoločnosti a všetkých jej spoločníkov a za výkon svojej pôsobnosti zodpovedá rovnako ako členovia štatutárneho orgánu spoločnosti.

Likvidátor robí v mene spoločnosti len úkony smerujúce k likvidácii spoločnosti. Pri výkone tejto pôsobnosti likvidátor, najmä plní záväzky spoločnosti, uplatňuje pohľadávky a prijíma plnenia, koná za spoločnosť pred súdmi a inými orgánmi, uzaviera zmiery a dohody o zmene a zániku práv a záväzkov. Nové zmluvy môže uzavierať len v súvislosti s ukončením doterajších právnych vzťahov. Likvidátor bezodkladne po vstupe spoločnosti do likvidácie oznámi vstup spoločnosti do likvidácie všetkým známym veriteľom a zverejní výzvu, aby veritelia spoločnosti a iné osoby a orgány, ktoré sú tým dotknuté, prihlásili svoje pohľadávky a iné práva. Prihlásené pohľadávky likvidátor priebežne uspokojuje. Ak likvidátor zistí predĺženie spoločnosti, je bez zbytočného odkladu povinný podať návrh na vyhlásenie konkurzu.

Ku dňu skončenia likvidácie, najskôr však šesť mesiacov po oznámení o vstupe spoločnosti do likvidácie, likvidátor zostaví účtovnú závierku, konečnú správu o priebehu likvidácie a návrh na rozdelenie likvidačného zostatku. Po schválení daných dokumentov je možné pristúpiť k **rozdeleniu likvidačného zostatku** oprávneným subjektom. Následne likvidátor podá návrh na výmaz spoločnosti z obchodného registra a spoločnosť zaniká.

1.2 Verejná obchodná spoločnosť

1.2.1 Základná charakteristika

Obchodný zákonník obsahuje legálnu definíciu verejnej obchodnej spoločnosti. Ide o spoločnosť, v ktorej aspoň dve osoby podnikajú pod spoločným menom a ručia za záväzky spoločnosti spoločne a nerozdielne. Patrí medzi **osobné spoločnosti**. Z toho vyplýva, že tento druh obchodnej spoločnosti:

- a) je spätý s osobami spoločníkov, ktorí ručia za jej záväzky spoločne a nerozdielne celým svojím majetkom – ide teda o osobné ručenie,
- b) zabezpečuje sledovanie spoločného účelu podnikania,
- c) vyžaduje účasť najmenej dvoch osôb – verejnú obchodnú spoločnosť nikdy nemôže založiť jedna fyzická alebo právnická osoba,
- d) nevyžaduje existenciu základného imania,
- e) nie je spojený so zákonnou povinnosťou prevzatia vkladu spoločníkom.

S verejnou obchodnou spoločnosťou je späté rovnaké riziko ako pri individuálnom podnikaní, rozdelené medzi viaceré osoby. Pri tejto forme obchodnej spoločnosti na jednej strane nie je potrebná existencia základného imania, na druhej strane je nutné si uvedomiť riziko dané neobmedzeným a solidárnym ručením spoločníkov za záväzky spoločnosti.

1.2.2 Založenie a vznik verejnej obchodnej spoločnosti

Pojmy založenie a vznik verejnej obchodnej spoločnosti je nevyhnutné rozlišovať. Založenie predstavuje, zjednodušene povedané, akýsi pomyselný „prvý krok“, ktorý sa musí uskutočniť na to, aby došlo k vzniku spoločnosti. **Založenie verejnej obchodnej spoločnosti je predpokladom jej vzniku.**

K založeniu predmetnej spoločnosti dochádza okamihom spísania spoločenskej zmluvy. Zákonodarca požaduje, aby povinne obsahovala:

- a) **Obchodné meno a sídlo** – obchodné meno tejto osobnej spoločnosti musí obsahovať označenie „verejná obchodná spoločnosť“ či „ver. obch. spol.“, alebo „v. o. s.“. Ak obchodné meno obsahuje priezvisko aspoň jedného zo spoločníkov, postačí dodatok „a spol.“. Sídлом verejnej obchodnej spoločnosti je adresa, ktorá je zapísaná v obchodnom registri ako sídlo.
- b) **Určenie spoločníkov** – a to uvedením názvu a sídla v prípade právnickej osoby, mena a bydliska v prípade fyzickej osoby. Spoločníkom verejnej obchodnej spoločnosti teda môže byť fyzická, ako aj právnická osoba. Ako už bolo spomenuté, verejná obchodná spoločnosť je osobnou spoločnosťou, pre ktorú je príznačné neobmedzené a solidárne ručenie spoločníkov za záväzky

spoločnosti. Aby nedošlo k oslabeniu tohto princípu, je v Obchodnom zákonníku obsiahnuté obmedzenie. **Predmetná regulácia určuje, že nie je možné byť spoločníkom s neobmedzeným ručením vo viac ako jednej spoločnosti.**

- c) **Predmet podnikania** – verejná obchodná spoločnosť ako osobná spoločnosť môže byť založená výlučne na účely podnikania.

Obchodný zákonník určuje povinné obsahové náležitosti spoločenskej zmluvy, okrem nich však môže obsahovať **aj fakultatívne náležitosti**. Ako príklad možno uviesť dohodu o spôsobe rozhodovania o zmene spoločenskej zmluvy, odlišnú úpravu zákazu konkurencie, poverenie obchodným vedením spoločnosti alebo vkladovú povinnosť vrátane splatnosti vkladu alebo úrokov z omeškania pri oneskorenom splácaní peňažného vkladu a pod.

Založením verejná obchodná spoločnosť ešte nenadobúda právnu subjektivitu. Existuje ako tzv. *predbežná spoločnosť*. Na konanie v tomto období sa predovšetkým uplatňuje regulácia, podľa ktorej osoby konajúce v mene spoločnosti pred jej vznikom sú z tohto konania zaviazané spoločne a nerozdielne. Ak spoločníci alebo príslušný orgán spoločnosti konanie v mene spoločnosti schvália do troch mesiacov od vzniku spoločnosti, platí, že z tohto konania je spoločnosť zaviazaná od počiatku. Vo fáze medzi založením a vznikom je najmä nutné zabezpečenie živnostenského oprávnenia alebo iného podnikateľského oprávnenia. Návrh na zápis verejnej obchodnej spoločnosti do obchodného registra je potrebné podať do 90 dní od doručenia listiny, ktorou sa preukazuje živnostenské alebo iné podnikateľské oprávnenie. Návrh na zápis spoločnosti do obchodného registra podávajú a podpisujú všetci spoločníci.

Verejná obchodná spoločnosť **vzniká zápisom do obchodného registra. Od tohto okamihu je subjektom práva.**

1.2.3 Práva a povinnosti spoločníkov verejnej obchodnej spoločnosti

V Obchodnom zákonníku obsiahnutá právna úprava práv a povinností **spoločníkov verejnej obchodnej spoločnosti predstavuje minimum**. Vzhľadom na dispozitívny charakter právnych noriem možno ďalšie **práva a povinnosti nad rámec zákonného minima dohodnúť v spoločenskej zmluve**, a preto predstavuje kľúčovú úlohu pri úprave vzájomných práv medzi spoločníkmi a pri úprave právneho vzťahu medzi spoločníkmi a spoločnosťou. Keďže všetci spoločníci ručia neobmedzene a solidárne za záväzky spoločnosti, je logickým vyústením tejto skutočnosti, že **na zmenu spoločenskej zmluvy je potrebný súhlas všetkých**. V spoločenskej zmluve však možno dohodnúť iný mechanizmus ako súhlas všetkých spoločníkov. Takisto aj Obchodný zákonník môže ustanoviť,